

Az erdő mint a biogazdaság alapja

Az erdészeti ágazatnak ki kell lépnie a „kényelmi zónából”

A 2015. április 16-án Bécsben megrendezett IUFRO (Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetsége) bio-gazdaságtani (bio-economy) tanácskozáson a szakemberek kifejezetten hangsúlyozták az erdőnek mint a biotermékek megújuló forrásának meghatározó szerepét a jövő biogazdálkodásában.

A jelenleginél sokkal innovatívabb, erőforrás-hatékonyabb és fenntarthatóbb biogazdaságnak nagyon fontos politikai szerepe lehet a fosszilis energiahordozók utáni korszakban. Finnország, Németország, USA, Malajzia, az EU már kidolgozták stratégiáikat a jövő bio-gazdaságtanával kapcsolatban. Más országok pedig követik ezt az utat. Az elképzelés nagy változásokat vetít előre, így itt az ideje, hogy az erdészeti ágazat kilépjen a „kényelmi zónából” és elfoglalja a vezető helyet a biogazdálkodás terén, szoros együttműködésben más ágazatokkal.

Ez volt az általános álláspontja azoknak a tudósoknak, akik a IUFRO „Vessünk újítást – arassunk fenntarthatóságot: az erdők meghatározó szerepe a Zöld Gazdaságban” című konferenciáján vettek részt Bécsben, április közepén. A tanácskozást a világ legnagyobb tudóshálózata, a IUFRO szervezte az osztrák Mezőgazdasági, Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériummal közösen. Közel 100 résztvevő volt jelen több mint 20 országból.

Az erdők mint megújuló erőforrások rendelkeznek azzal az erővel, hogy növekvő szerepet játszassanak a világméretű gazdaság fenntarthatóságában és kulcsszerepet tölthessenek be a növekvő bioenergia-gazdálkodásban, mondta az IUFRO elnöke, *Mike Wingfield*. A fő kihívás az lesz, miként lehet maximalizálni az erdők részvételét a „zöld” gazdaságban úgy, hogy biztosítsuk tartamosságukat.

Gerhard Mannsberger, az osztrák Erdészeti Minisztérium Erdészeti Osztályának vezetője, az IUFRO elnökségének tagja, megnyitó beszédében aláhúzta az erdőkre alapozott ágazat fontos szerepét: a tizenkét bioenergia-ágazatból hat, köztük a mezőgazdaság, halászat, biokémia, elsődlegesen függenek az erdőgazdálkodás legfontosabb termékétől, a faanyag-

tól. Az erdőgazdálkodás emiatt sem hagyhatja veszni a lehetőséget és a biogazdaság fejlődésében meg kell ragadnia az irányító szerepet.

A világ erőforrásigénye gyorsan növekszik, és a hiány mind nagyobb, jegyezte meg *Xaver Edelmann*, a Világ Erőforrásai Fórum (World Resources Forum) alapítója és elnöke.

A jövő bio alapú gazdasága nagyban megújítható anyagokkal (amit pl. az erdők és fák szolgáltatnak) váltja fel a nem megújuló és fosszilis alapú anyagokat. Az erdőgazdálkodásra kedvezően folyamatok, mint a kommunikációs papír és más erdészeti termékek iránti kereslet csökkenése, ösztönzőek az ágazat megújítására, mondta *Lauri Hetemäki*, aki az Európai Erdészeti Intézet igazgató-helyettese és a Kelet-Finnországi Egyetem professzora. Ezzel egy időben az erdőre alapuló ipari ágazatokban megváltoztatják a stratégiákat, üzleti modelleket, és új termékekbe fektetnek be. Az elmúlt 100 évben, papír- és faalapú termékek jellemezték az ágazatot. A jövő változatosabb lesz a megjelenő új és diverz termékek miatt.

A biogazdaság befektetést igényel és az elérhető leggyorsabban növekvő befektetési lehetőségnek számít, mondta *John Innes*, a British Columbia-i Egyetem dékánja, egyben az IUFRO elnökségének tagja. Példaként említette, hogy az erdőből származó bioenergia, biokemikáliák és rostanyagok globális piaci lehetőségét 2015-ben 505 milliárd USD-re becsülik és ez 1300 milliárd USD-re nő 2030-ra. Felhívta a figyelmet a befektetések veszélyeire is, mint pl. a biomassza-források viszonylagos nehezebb elérhetőségére.

A biogazdaság elképzelése egyrészt a biomassza-források használatára, másrészt a biotechnológiák alkalmazására alapoz, azért, hogy magas értékű, tartamos és versenyképes termékeket nyerhessünk. De hiányzik a biogazdaság fogalmainak világos meghatározása. Ezek attól függenek, hogy ki használja őket, mondta *Daniela Kleinschmidt*, a Freiburgi Egyetem professzora, a IUFRO Erdészeti Politika és Gazdaságtan részlegének vezetője.

Tekintettel arra, hogy a bioenergia nem korlátozódik egy ágazatra, kihívás az ütköző ágazati politikák határainak átvétele. Meg kell találni a megoldást, miként lehet a leghatékonyabb a kölcsönösen előnyös földhasználat. Kleinschmidt hangsúlyozta annak fontosságát is, hogy a magánszektor és a politikusok mellett a szociális szereplőket is be kell vonni a jövő biogazdaságának formálásába. A tudományra szükség van az ökológiai veszélyek és szociális igények kutatásában is.

Valamennyi szakértő egyetértett abban, hogy e téren az erdőgazdálkodóknak tanulni kell más ágazatoktól. Fejleszteni a kölcsönös megértést az elvárások és igények tükrében. Cél a különböző szakpolitikák összehangolása is. Nem utolsósorban a szakértők kiemelték a kommunikációs törekvések fejlesztését az erdőgazdasági ágazaton belül, hogy megértessék a biogazdaság elképzelését. Az erdészek közösségében ugyanis még sokszor elhangzik a kérdés: „Mi is az a biogazdaság?”

A szeminárium eredményei hozzájárulnak a IUFRO 2015–2019 közötti stratégiájának a végrehajtásához. A biogazdaság része a stratégiának és egyike a IUFRO öt kiemelt kutatási témájának.

Forrás: IUFRO

Fordította és a referálta: **Gerely Ferenc**

Kép: *fabinet.up.ac.za*